

KONKURENCES PADOME

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: konkurence@kp.gov.lv

Rīgā

LĒMUMS

Rīgā

Nr. 87

(Prot. Nr. 52, 3.§)

2012. gada 2. novembrī

Par lietas izpētes izbeigšanu

Lieta Nr.384/12/03.02./2

„Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto aizlieguma pārkāpumu SIA „Sabiedrība Mārupe” darbībās”

Konkurences padome (turpmāk – KP) 2012.gada 6.februārī saņēma SIA „Latectus” (turpmāk – Latectus) 02.02.2012. iesniegumu par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas pazīmēm SIA „Sabiedrība Mārupe” darbībās (turpmāk – Iesniegums). Iesniegumā norādīts, ka ar 2010.gada 25.maija Rīgas apgabaltiesas lēmumu lietā Nr.C04289510 tika apstiprināts izsoles akts un nolemts nostiprināt SIA „EXCELSIO” piederošo nekustamo īpašumu, kas atrodas Mazcenu alejā 3, Jaunmārupē, Mārupes novadā, ar kadastra numuru 8076 011 0696 (turpmāk – Objekts), uz SIA „Latectus” vārda (turpmāk – Latectus). Latectus vērsās pie SIA „Sabiedrība Mārupe” (turpmāk – Sabiedrība Mārupe) ar lūgumu pieslēgt sabiedriskos pakalpojumus (siltumapgāde, ūdensapgāde un kanalizācija) un organizēt sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas līguma noslēgšanu. 2011.gada 17.oktobrī Latectus saņēma Sabiedrības Mārupe atbildes vēstuli, kurā norādīts, ka komunālo pakalpojumu atjaunošana Objektam ir iespējama tikai un vienīgi sedzot iepriekšējā īpašnieka parādsaistības

Latectus lūdza KP ierosināt lietu par iespējamo Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu Sabiedrības Mārupe darbībās un pieņemt lēmumu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Veicot Iesnieguma satura un faktu izpēti, Konkurences padomes Izpilddirekcija secināja, ka Iesniegumā norādītie apstākļi pēc būtības satur nevis Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā, bet gan šī likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktā aizlieguma tiesiskā sastāva pazīmes.

Izvērtējot Iesniegumā sniegto un papildus iegūto informāciju, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 22.panta 1.punktu un 23.panta pirmo un trešo daļu, KP 02.03.2012. ierosināja izpētes lietu Nr.384/12/03.02./2 „Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „Sabiedrība Mārupe” darbībās” (turpmāk – Lieta).

Pamatojoties Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 22.panta 1.punktu un 23.panta pirmo un trešo daļu KP 31.08.2012. sēdē nolēma (Prot. Nr.42, 5.§) pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu lietā Nr.384/12/03.02./2 „Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA “Sabiedrība Mārupe” darbībās” līdz 02.12.2012.

Atbilstoši Konkurences likuma 26.panta sestajai un septītajai daļai KP paziņoja SIA „Latectus” (28.08.2012. vēstule Nr.1439) un SIA „Sabiedrība Mārupe” (28.08.2012. vēstule Nr.1438), ka Lietā ir iegūta lēmuma pieņemšanai nepieciešamā informācija, un uzaicināja puses iepazīties ar Lietu. Lietas dalībnieki nav izmantojuši Konkurences likumā paredzētās tiesības desmit dienu laikā no vēstules saņemšanas iepazīties ar lietas materiāliem, Latectus nav izmantojuši Konkurences likumā paredzētās tiesības desmit dienu laikā no vēstules saņemšanas izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju, Sabiedrība Mārupe ir izteikusi savu viedokli un iesniegusi papildu informāciju.

„Sabiedrība Mārupe” ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kas reģistrēta Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas numuru Nr.40103045371, juridiskā adrese Mazcenu aleja 37, Jaunmārupe, Mārupes novads. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – SPRK) ir izsniegusi Sabiedrībai Mārupe licenci Nr.U10013 (darbības laiks 27.05.2010. – 26.05.2015.) ūdenssaimniecībai. Licence ir izsniegta sekojošu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanai:

- 1) Ūdens ieguve, uzkrāšana un sagatavošana lietošanai līdz padevei ūdensvada tīklā;
- 2) Ūdens piegāde no padeves vietas ūdensvada tīklā līdz pakalpojuma lietotājam;
- 3) Notekūdeņu savākšana un novadīšana līdz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām;
- 4) Notekūdeņu attīrīšana un novadīšana virszemes ūdensobjektos.

SPRK 17.04.2012. vēstulē Nr.2-2.86/1312 norāda, ka SPRK bija izsniegusi Sabiedrībai Mārupe licenci Nr.E21064/11016/2 (darbības laiks 05.06.1998. – 04.07.2018.) energoapgādē – siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanai koģenerācijas stacijā, kas bija spēkā līdz 31.12.2011. SPRK informē KP, ka 01.01.2012. ir stājušies spēkā grozījumi Enerģētikas likumā, saskaņā ar kuriem no 01.01.2012. siltumenerģijas ražotāji un elektroenerģijas ražotāji vairs netiek licencēti, bet tiek reģistrēti Regulatora izveidotajos siltumenerģijas ražotāju un elektroenerģijas ražotāju reģistros. Pamatojoties uz iepriekš minēto:

- 01.01.2012. Sabiedrība Mārupe tika iekļauta SPRK siltumenerģijas ražotāju reģistrā (reģ. Nr.SR0124) ar siltumenerģijas ražošanai uzstādīto kopējo faktisko jaudu 48.81 MW.

- 01.01.2012. Sabiedrība Mārupe tika iekļauta SPRK elektroenerģijas ražotāju reģistrā (reģ. Nr.ER0104) ar elektroenerģijas ražošanai uzstādīto kopējo faktisko jaudu 1.94 MW.
- 16.04.2012. Sabiedrība Mārupe tika iekļauta SPRK siltumenerģijas tirgotāju reģistrā (reģ. Nr.ST0059) pakalpojuma sniegšanai Mārupes novada Jaunmārupes ciemā.

„Latectus” ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kas reģistrēta Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas numuru Nr.40103213378, juridiskā adrese Meistaru iela 1, Valdlauči, Ķekavas pagasts, Ķekavas novads. Latectus darbības veids, tai skaitā, ir telpu iznomāšana.

KP, ņemot vērā iepriekš minēto un papildus iegūto informāciju lietā,

konstatēja:

1. Konkrētais tirgus

Par konkrēto tirgu Konkurences likuma 1.panta 4.punkta izpratnē uzskatāms konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu.

Par konkrētās preces tirgu Konkurences likuma 1.panta 5.punkta izpratnē uzskatāms noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības.

Par konkrēto ģeogrāfisko tirgu Konkurences likuma 1.panta 3.punkta izpratnē uzskatāma ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām.

Sabiedrības Mārupe pakalpojumi konkrētās lietas ietvaros aptver:

- 1) siltumenerģijas ražošanu un tirdzniecību (turpmāk – siltumapgāde);
- 2) ūdens ieguvī, uzkrāšanu un sagatavošanu lietošanai līdz padevei ūdensvada tīklā, ūdens piegādi no padeves vietas ūdensvada tīklā līdz pakalpojuma lietotājam, notekūdeņu savākšanu un novadīšanu līdz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, notekūdeņu attīrīšanu un novadīšanu virszemes ūdensobjektos (turpmāk – ūdenssaimniecība).

1.1. Siltumapgāde

1.1.1. Konkrētās preces tirgus

Enerģētikas likuma 46.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka „*Siltumapgādi veic energoapgādes komersanti enerģijas lietotāju nodrošināšanai ar siltumenerģiju ēku un būvju apsildei, ventilācijai (vēdināšanai) un karstā ūdens sagatavošanai (..)*”. Siltumenerģija kā prece nav aizvietojama un ir uzskatāma par homogēnu preci. Atšķirīgi var būt veidi, kādā siltumenerģijas piegādi iespējams nodrošināt. Sabiedrības Mārupe siltumapgādes sistēma Jaunmārupes pagastā ir noslēgta, un tai nav pieslēgti citi siltumenerģijas ražotāji. Latectus piederošais Objekts ir pieslēgts Sabiedrības Mārupe siltumapgādes sistēmai un līdz ar to nepastāv barjeras un tehniski šķēršļi saņemt siltumenerģijas pakalpojumu. Lietā noskaidrojams, vai konkrētajos apstākļos iesniedzējs bez īpašām barjerām var aizvietot siltumenerģijas piegādi no Sabiedrības Mārupe centralizētās siltumapgādes sistēmas.

Iesniegumā sniegta informācija, ka Sabiedrības Mārupe pārstāvji 2012.gada 11.janvāra tikšanās laikā norādīja Latectus uz iespējamu alternatīvu – katlumājas būvniecību. Uz šādu iespēju 2012.gada 21.februāra KP un Sabiedrība Mārupe sarunu protokolā (turpmāk – Protokols) norādīja arī Sabiedrības Mārupe pārstāvji. Latectus šo alternatīvu uzskata par nesamērīgu un finansiāli neizdevīgu risinājumu.

KP norāda, ka siltumavota (katlumājas) izbūve ir saistāma ar ievērojamiem kapitāla un laika ieguldījumiem, izmaiņām teritorijas plānošanā, komforta ziņā tas nav līdzvērtīgs pakalpojums centralizētajai siltumapgādes sistēmai. Laika patēriņš un izmaksas var mainīties atkarībā no katlumājas jaudām, tā vai katlumājas un kurināmā noliktavas izbūvei nepieciešamā zeme ir pasūtītāja īpašums, automatizācijas līmeņa, dūmvada izbūvi un citiem tehniskajiem un administratīvajiem apsvērumiem, t.sk. līgumu sagatavošana un noslēgšana ar būvniekiem, pamatkurināmā un rezerves kurināmā piegādātājiem. Katlumājā ir regulāri jānodrošina kurināmā padeve kurtuvē un jāattīra tā no degšanas procesa pārpalikumiem, turklāt var rasties neparedzami pārrāvumi kurināmā piegādē. Papildus iepriekš minētajam, Ministru kabineta noteikumi Nr.82 “Ugunsdrošības noteikumi” uzliek cieto un šķidro kurināmo izmantotājiem komforta ziņā ar centralizētās siltumapgādes infrastruktūru nesamērīgus pienākumus.

Protokolā Sabiedrības Mārupe pārstāvji norāda, ka aptuveni 20m attālumā no Objekta atrodas dabasgāzes vads, tādēļ Latectus ir iespēja pārorientēties uz dabasgāzes apgādes sistēmas izmantošanu apkurei.

Pārorientēšanās uz dabasgāzes apgādes sistēmu ir saistāma ar būtiskām izmaksām, ko veido siltumenerģijas izstrādes iekārtu un dabasgāzes vada izbūves līdz piederības robežai, dabasgāzes vadu, noslēgierīču, gāzes iekārtu, aparatūras un citu tehnisko ietaišu, tai skaitā norēķinu uzskaites mēraparātu un dabasgāzes patēriņa skaitītāju iegādes un uzstādīšanas Objektā izmaksām. Papildus iepriekš minētajam, pastāv arī citi šķēršļi - dabasgāzes apgādes būvprojekta vai tehniskā risinājuma skices izstrāde un saskaņošana, administratīvās barjeras, kas rada būtiskas izmaksas un ir laikietilpīgs process u.c.

Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka laika patēriņš, izmaksas, tehniskās un administratīvās barjeras, kas saistāmas ar pārorientēšanos no Sabiedrības Mārupe centralizētās siltumapgādes sistēmas uz savas katlumājas izbūvi un izmantošanu vai pārorientēšanos uz dabasgāzes apgādes sistēmas izmantošanu ir būtiskas barjeras, kas ierobežo Latectus iespēju viegli pārslēgties uz citām alternatīvām. Turklāt, Objekts jau ir pieslēgts pie Sabiedrības Mārupe centralizētās siltumapgādes sistēmas, kā arī aprīkots un labiekārtots šā pakalpojuma izmantošanai, tādējādi konkrētajā faktiskajā situācijā siltumenerģijas piegāde no Sabiedrības Mārupe centralizētās siltumapgādes sistēmas nav aizvietoājama.

Līdz ar to KP kā konkrēto preces tirgu šīs lietas ietvaros definē - siltumenerģijas tirdzniecības no Sabiedrības Mārupe centralizētās siltumapgādes sistēmas tirgus.

1.1.2. Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus

Enerģētikas likums nosaka, ka centralizētās siltumapgādes sistēma ir siltumavotu, siltumtīklu un siltumenerģijas lietotāju kopums, kas saskaņoti ražo, pārveido, pārdala, sadala un patērē siltumenerģiju (46.pants). Kā norādīts iepriekš, Sabiedrības Mārupe siltumapgādes sistēma Jaunmārupes pagastā ir noslēgta, un ņemot vērā ierobežotās iespējas pārslēgties uz citu siltumenerģijas piegādes veidu, par ģeogrāfisko tirgu lietā definējama teritorija, kurā izvietota Sabiedrības Mārupe centralizētā siltumapgādes sistēma.

1.2. Ūdenssaimniecība

1.2.1. Konkrētās preces tirgus

SPRK ir izsniegusi Sabiedrībai Mārupe licenci Nr.U10013 ūdens ieguvei, uzkrāšanai, sagatavošanai un piegādei, notekūdeņu savākšanai, attīrīšanai un novadīšanai, Jaunmārupes ciemā, tādējādi Sabiedrība Mārupe ir ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu sniedzējs Jaunmārupes ciemā.

Ņemot vērā cilvēka fizioloģiskās vajadzības, šis pakalpojums ir nepieciešams pilnīgi visiem cilvēkiem. Secināms, ka ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumiem nepastāv aizvietojamība, jo nedz ūdeni kā precī, nedz arī kanalizācijas pakalpojumu nav iespējams aizstāt (var tikai izvēlēties veidu, kā tas tiek nodrošināts – centralizēti vai individuāli).

No patērētāju viedokļa visbiežāk (jo īpaši daudzdzīvokļu mājās) ūdensapgāde un kanalizācija ir nepieciešams kā komplekss pakalpojums, ņemot vērā, ka, ierīkojot ūdens piegādes sistēmu, pilnvērtīgai tās funkcionēšanai ir nepieciešams ierīkot arī notekūdeņu sistēmu un otrādi. Atsevišķos gadījumos patērētājs pats var nodrošināt ūdensapgādi (artēziskie urbumi, ūdens akas) un/vai kanalizāciju (bioloģiskās kanalizācijas nosēdakas), tomēr šādas alternatīvas ūdensapgādes un kanalizācijas iespējas ne visos gadījumos

aizvieto centralizēto ūdensapgādi un kanalizāciju, piemēram, daudzdzīvokļu mājās. Tāpat var būt gadījumi, kad patērētājam ir nepieciešams tikai centralizētās ūdensapgādes pakalpojums vai tikai kanalizācijas pakalpojums (ja kanalizācijas sistēmu patērētājs nodrošina patstāvīgi vai ir ierobežota piekļuve centralizētās ūdensapgādes un/vai kanalizācijas sistēmas infrastruktūrai). Tādējādi ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumi definējami kā atsevišķi konkrētās preces tirgi.

2012.gada 21.februāra KP un Sabiedrības Mārupe sarunu protokolā (turpmāk – Protokols) Sabiedrības Mārupe pārstāvji norāda, ka viņu sniegtajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem ir pieejamas alternatīvas – dziļurbums un lokālās attīrīšanas iekārtas.

Sabiedrības Mārupe 30.01.2012. iesniegumā Nr.01-039 Mārupes novada Domes priekšsēdētājam ir norādīts, ka „*Vēl 2005.gadā, veicot tehniskās pārbaudes Jaunmārupes dziļurbumiem, tika konstatēts: tehniskais stāvoklis neatbilst prasībām, bet ķīmiskās analīzes uzrādīja, ka sulfātu daudzums ūdenī pārsniedz pieļaujamo normu. Šīs problēmas risinājumam būtu nepieciešams uzstādīt nanofiltrācijas iekārtas un investēt atdzelžošanas iekārtās*”. Āderes atrašana, dziļurbuma veikšana, nanofiltrācijas un atdzelžošanas iekārtu iegāde un uzstādīšana, kā arī pielāgošana Objekta ūdensapgādes infrastruktūrai vai jaunas infrastruktūras izbūve ir saistāma ar ievērojamiem kapitālieguldījumiem un ir laikietilpīgs process. Ņemot vērā iepriekš minēto, pastāv būtiskas barjeras, lai atzītu dziļurbumu un esošu centralizēto ūdensapgādes infrastruktūru par savstarpēji aizvietojamiem pakalpojumiem.

Lai veiktu lokālās attīrīšanas sistēmas izbūvi ir nepieciešami kapitālieguldījumi. Lokālās attīrīšanas iekārtas komforta ziņā nav līdzvērtīgs pakalpojums centralizētajai kanalizācijas infrastruktūrai, jo ir jā rūpējas par attīrītā ūdens aizvadīšanu. Atkarībā no attīrīšanas iekārtas veida, tā regulāri jāpapildina ar baktērijām vai attīrīšanas tabletēm, turklāt, atsevišķām attīrīšanas iekārtām ir nepieciešams kompresors skābekļa nogādāšanai līdz baktērijām, kas rada papildus elektroenerģijas patēriņu. Papildus iepriekš minētajam Mārupes novada Domes saistošie noteikumu Nr.22/2011 “Ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu organizēšanas noteikumi Mārupes novadā” (turpmāk – Noteikumi Nr.22/2011) 10.nodaļa uzliek Mārupes novadā ar lokālo kanalizāciju aprīkotā nekustamā īpašuma īpašniekam, tiesiskajam valdītājam vai apsaimniekotājam salīdzinoši ar centralizēto kanalizāciju daudz nesamērīgākus pienākumus, t.sk. nodrošināt lokālās kanalizācijas regulāru iztukšošanu, izvest no tās savāktos notekūdeņus uz speciāli ierīkotām izliešanas vietām, slēgt līgumu par lokālo kanalizāciju apsaimniekošanu ar attiecīgu uzņēmumu, kuram ir nepieciešamais aprīkojums un atļaujas, un pildīt noslēgtā līguma noteikumus, uzturēt kārtībā pievadceļus, nodrošinot pieaicināta Pakalpojuma sniedzēja specializēto transportlīdzekļu piekļūšanu lokālās kanalizācijas tvertnēm un citus pienākumus. Ņemot vērā iepriekš minētās barjeras un to, ka Objekts jau ir pieslēgts centrālajai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai, kā arī aprīkots un labiekārtots šo pakalpojumu izmantošanai, pārorientēšanās no centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas infrastruktūras uz lokālu ūdens ieguves un attīrīšanas sistēmu ir ierobežota, tādēļ centrālā ūdensapgādes un kanalizācijas sistēma nav aizvietoājama ar citiem ūdensapgādes un kanalizācijas veidiem.

Līdz ar to konkrēto preču tirgi lietā definējami: centralizētās ūdensapgādes sistēmas Jaunmārupes ciemā pakalpojuma tirgus un centralizētās kanalizācijas sistēmas Jaunmārupes ciemā pakalpojuma tirgus.

1.2.2. Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus

Noteikumu Nr.22/2011 1.1.apakšpunktā ir noteikts, ka Pakalpojuma sniedzējs ir „komersants, kurš ūdensapgādes un kanalizācijas nozarē sniedz sabiedriskos pakalpojumus Mārupes novadā, izmantojot savā īpašumā un valdījumā esošos centralizētos ūdensvada un kanalizācijas tīklus”, savukārt Noteikumu Nr.22/2011 1.4.apakšpunktā centralizētie ūdensvada un kanalizācijas tīkli ir definēti kā „Pakalpojuma sniedzēja īpašumā un valdījumā esošie ūdensvada tīkli un būves, kas nodrošina ūdenspiegādi Pakalpojuma lietotājiem no vienotas Pakalpojuma sniedzēja īpašumā un/vai valdījumā esošās ūdens ņemšanas vietas, un Pakalpojuma sniedzēja īpašumā un valdījumā esošie kanalizācijas tīkli un būves, kas nodrošina notekūdeņu novadīšanu no Pakalpojuma lietotājiem uz vienotu Pakalpojuma sniedzēja īpašumā un valdījumā esošo notekūdens attīrīšanas vietu”.

Sabiedrība Mārupe 31.01.2012. vēstulē Nr.01-039 Mārupes novada domei norāda, ka Sabiedrība Mārupe ar nomas tiesībām izmanto Mārupes novada domes ūdenstorni, kanalizācijas attīrīšanas iekārtas ar kanalizācijas tīkliem un pārsūkņēšanas stacijas. Sabiedrība Mārupe ir vienīgais pakalpojuma sniedzējs, kuram SPRK ir izsniegusi licenci Nr.U10013 ūdenssaimniecībai Jaunmārupes ciema administratīvajā teritorijā. Līdz ar to, saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 1.punktu un no šā likuma 15.panta izrietošo principu, ka no katras autonomās funkcijas izrietošu pārvaldes uzdevumu pašvaldība var deleģēt privātpersonai vai citai publiskai personai un iepriekš minēto, Sabiedrība Mārupe pilda Mārupes novada domes ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas uzdevumu Jaunmārupes ciemā.

Ņemot vērā konstatētos apstākļus konkrētajā lietā, par ģeogrāfisko tirgu, kurā darbojas Sabiedrība Mārupe, Konkurences likuma 1.panta 3.punkta izpratnē uzskatāma Jaunmārupes ciema administratīvā teritorija, kurā izvietota centralizētā ūdensapgādes un kanalizācijas sistēma.

1.3. Konkrētie tirgi

Ņemot vērā iepriekš minēto, par konkrētajiem tirgiem lietā definējami:

- 1) Sabiedrības Mārupe centralizētās siltumapgādes pakalpojuma Jaunmārupes ciemā tirgus;
- 2) Sabiedrība Mārupe centralizētās ūdensapgādes pakalpojuma Jaunmārupes ciemā tirgus;
- 3) Sabiedrība Mārupe centralizētās kanalizācijas pakalpojuma Jaunmārupes ciemā tirgus.

1.4. Sabiedrības Mārupe dominējošais stāvoklis konkrētajos tirgos

Konkurences likuma 1.panta 1.punktā ir noteikts, ka „*dominējošais stāvoklis — tirgus dalībnieka vai vairāku tirgus dalībnieku ekonomisks (saimniecisks) stāvoklis konkrētajā tirgū, ja šis dalībnieks vai šie dalībnieki spēj ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem, piegādātājiem vai patērētājiem*”.

Saskaņā ar Enerģētikas likuma 1.panta 3.punktā noteikto Sabiedrība Mārupe ir uzskatāma par energoapgādes komersantu. Par energoapgādi Enerģētikas likuma 1.panta 2.punkta izpratnē uzskatāma “*enerģētikas jomā veicama komercdarbība, kuru ir nepieciešams licencēt vai reģistrēt un kura ietver elektroenerģijas vai siltumenerģijas ražošanu, elektroenerģijas, siltumenerģijas vai dabasgāzes iepirkšanu, pārveidi, uzglabāšanu, pārvadi, sadali vai tirdzniecību*”. SPRK ir iekļāvusi Sabiedrību Mārupe siltumenerģijas ražotāju reģistrā un tā ir vienīgais energoapgādes komersants, kurš iekļauts siltumenerģijas tirgotāju reģistrā kā pakalpojuma sniedzējs Jaunmārupes ciema administratīvajā teritorijā.

Nemot vērā, ka Sabiedrība Mārupe ir vienīgais sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs, kurš ir iekļauts SPRK siltumenerģijas tirgotāju reģistrā kā siltumenerģijas tirgotājs Jaunmārupes ciemā un kuram SPRK ir izsniegusi ūdenssaimniecības licenci ūdens ieguvei, uzkrāšanai un sagatavošanai lietošanai līdz padevei ūdensvada tīklā, ūdens piegādei no padeves vietas ūdensvada tīklā līdz pakalpojuma lietotājam, notekūdeņu savākšanai un novadīšanai līdz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, notekūdeņu attīrīšanai un novadīšanai virszemes ūdensobjektos Jaunmārupes ciemā, turklāt pastāv būtiskas barjeras (saistītas ar lieliem kapitālieguldījumiem un piekļuvi infrastruktūrai) jauniem tirgus dalībniekiem ienākšanai konkrētajos tirgos un jauni tirgus dalībnieki šajos konkrētajos tirgos nav ienākuši, KP konstatē, ka Sabiedrībai Mārupe nav konkurentu sabiedrisko pakalpojumu (siltumapgāde, ūdensapgāde un kanalizācija) sniegšanā Jaunmārupes ciemā un Sabiedrībai Mārupe ir iespēja darboties neatkarīgi no konkurentiem, klientiem un patērētājiem.

Saskaņā ar iepriekš minēto secināms, ka Sabiedrība Mārupe centralizētās siltumapgādes, centralizētās ūdensapgādes un centralizētās kanalizācijas Jaunmārupes ciemā pakalpojumu tirgos atrodas dominējošā stāvoklī.

2. Sabiedrības Mārupe atteikums noslēgt sabiedrisko pakalpojumu piegādes līgumu un izvirzītie noteikumi

Latectus Iesniegumā norāda, ka ar 2010.gada 25.maija Rīgas apgabaltiesas lēmumu lietā Nr.C04289510 tika apstiprināts izsoles akts un nolemts nostiprināt SIA „EXCELSIO” piederošo nekustamo īpašumu, kas atrodas Mazcenu alejā 3, Jaunmārupē, Mārupes novadā, ar kadastra numuru 8076 011 0696, uz Latectus vārda. Minētais tiesas lēmums stājās likumīgā spēkā 2010.gada 5.jūnijā, Latectus īpašumtiesības uz Objektu

2010.gada 29.jūlijā tika reģistrētas Mārupes novada zemesgrāmatas nodaļījumā Nr.1912. Visas zemesgrāmatā uz Objektu reģistrētās parādsaistības tika dzēstas.

Saskaņā ar Iesniedzēja norādīto informāciju, ņemot vērā, ka Objektam nebija pieslēgti apkures, ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumi, Latectus pilnvarotais pārvaldnieks SIA „Baltic Property Trust Asset Management” 26.09.2011. vēstulē Nr.1-09/SPM/2011-153 vērsās pie Sabiedrības Mārupe ar lūgumu noslēgt sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas līgumu un pieslēgt siltumapgādes, ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus. Latectus 17.10.2011. saņēma tās pilnvarotajam pārvaldniekam SIA „Baltic Property Trust Asset Management” adresētu Sabiedrības Mārupe 14.10.2011. atbildes vēstuli Nr.01-831, kurā norādīts, ka sabiedrisko pakalpojumu atjaunošana Objektam ir iespējama tikai un vienīgi sedzot iepriekšējā īpašnieka parādsaistības. Sabiedrība Mārupe paskaidroja, ka tā sabiedriskos pakalpojumus sniegusi pamatojoties uz 06.11.2007. līgumu, kas noslēgts ar Objekta iepriekšējo apsaimniekotāju SIA „Proventus”, kurš nav veicis apmaksu par saņemtajiem sabiedriskajiem pakalpojumiem, kā rezultātā tika pārtraukta sabiedrisko pakalpojumu sniegšana. Sabiedrība Mārupe informēja, ka Latectus nokārtojot minētās iepriekšējā Objekta pārvaldnieka SIA „Proventus” parādsaistības, Objektam nekavējoties tiks noslēgts līgums un pieslēgti sabiedriskie pakalpojumi.

3. Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpums Sabiedrības Mārupe darbībās

Siltumapgāde, ūdensapgāde un kanalizācija ir sabiedriskie pakalpojumi. Likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 24.panta pirmā daļa nosaka, ka „*Sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam licences darbības zonā jānodrošina sabiedriskie pakalpojumi pēc lietotāju un citu personu pamatota pieprasījuma, ja šā pakalpojumu sniedzēja finansiālās un objektu vai infrastruktūras tehniskās iespējas to pieļauj*”. Tādējādi Sabiedrībai Mārupe ir tiesības atteikt noslēgt līgumu un nodrošināt pakalpojumus Latectus vienīgi, ja to nepieļauj Sabiedrības Mārupe finansiālās un objektu vai infrastruktūras tehniskās iespējas. Atbilstoši lietā esošajai informācijai infrastruktūra siltumapgādes, ūdensapgādes un kanalizācijas nodrošināšanai Objektam ir izbūvēta, tādējādi pakalpojumu sniegšanai nav jāveic objekta vai infrastruktūras izbūve un finanšu ieguldījumi, tieši pretēji, pakalpojumu nodrošināšanas gadījumā Sabiedrība Mārupe var saņemt ienākumus no pakalpojumu sniegšanas Latectus.

Saskaņā ar likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 4.panta otro daļu „*Sabiedrisko pakalpojumu lietotāji ir fiziskās vai juridiskās personas (..)*”. Atbilstoši Ministru kabineta 21.10.2008. noteikumi Nr.876 “Siltumenerģijas piegādes un lietošanas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr.876) 3.punktam, „*Siltumenerģiju lietotājam piegādā saskaņā ar šiem noteikumiem un piegādātāja un lietotāja noslēgto līgumu par siltumenerģijas piegādi*”, un tāpat arī ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus sniedz saskaņā ar sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja un lietotāja noslēgtu līgumu (Noteikumu Nr.298 25.punkts).

Sabiedrība Mārupe pārtrauca siltumenerģijas, ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu sniegšanu iepriekšējam Objektā īpašniekam, jo tas nebija pildījis līgumu un samaksājis par saņemtajiem pakalpojumiem. Atbilstoši Noteikumu Nr.876 26.4.apakšpunktam siltumenerģijas piegādātājam ir tiesības pilnīgi vai daļēji pārtraukt siltumenerģijas piegādi lietotājam, ja lietotājs noteiktajos termiņos neveic norēķinus atbilstoši līguma nosacījumiem, savukārt, Ministru kabineta 03.07.2001. noteikumu Nr.298 „Kārtība, kādā pārtraucama sabiedrisko pakalpojumu sniegšana” (turpmāk – Noteikumi Nr.298) 27.punkts paredz, ka, ja lietotājs par saņemtajiem ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumiem nemaksā līgumā noteiktajā termiņā, pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs pārtraukt sniegt ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus.

Noteikumu Nr.298 31.punkts nosaka, ka ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu sniegšanu atjauno pēc saistību pilnīgas nokārtošanas. Siltumenerģijas piegādes speciālie normatīvie akti neparedz detalizētākus siltumenerģijas piegādes atjaunošanas noteikumus, tomēr, ievērojot sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju pienākumu sniegt pakalpojumus, secināms, ka siltumenerģijas piegāde tiek atjaunota pēc saistību nokārtošanas. Tomēr minētā kārtība nav tulkojama dominējošā stāvoklī esoša tirgus dalībnieka vienpusējās interesēs tādējādi, ka jaunam lietotājam, kuram nav parādsaistības pret sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju, pirms līguma noslēgšanas un pakalpojumu pieslēgšanas būtu pienākums apmaksāt iepriekšējā lietotāja parādu un iespējamo līgumsodu. Jaunam lietotājam (īpašniekam), kā tas ir Latectus gadījumā, nav noslēgts pakalpojumu līgums ar Sabiedrību Mārupe un tas neatbild par saistībām, kas izriet no Sabiedrības Mārupe līguma ar iepriekšējo lietotāju (īpašnieku), tādējādi tam nav jācieš pakalpojuma atslēguma un parāda esamības sekas. Līdz ar to, attiecībā uz jaunu lietotāju piemērojams sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja pienākums nodrošināt sabiedriskos pakalpojumus. Strīdi, kas saistīti ar iepriekšējā lietotāja parādu atgūšanu ir risināmi civiltiesiskā kārtībā tiesā, kā to paredz likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 32.panta sestā daļa, ka „*Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja un lietotāja vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju strīdu par zaudējumiem, maksājuma dokumentiem vai parāda piedziņu izskata tiesa Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā*”.

Siltumenerģijas piegādes speciālie normatīvie akti neparedz lietotāja pienākumu segt siltumenerģijas piegādes atjaunošanas izdevumus, tomēr no šo izdevumu būtības ir secināms, ka lietotājam minētie izdevumi ir jāsedz, ja vien šādas izmaksa nav iekļautas citās maksās.

Atbilstoši Noteikumu Nr.298 32.punktam lietotājs sedz kanalizācijas pakalpojumu pārtraukšanas un ūdensapgādes samazināšanas vai pārtraukšanas izdevumus, kā arī šo pakalpojumu sniegšanas atjaunošanas izdevumus.

Papildus iepriekš minētajam, KP norāda, ka jaunam īpašniekam nav jāsedz pakalpojumu atslēguma izmaksas, tā kā pakalpojuma atslēgums nav radies jaunā lietotāja rīcības rezultātā. Skaidru norādi par lietotāja atbildību ir devusi Mārupes novada dome Noteikumu Nr.22/2011 7.10.apakšpunktā, ka „*Pakalpojuma lietotājs sedz kanalizācijas pakalpojumu pārtraukšanas un ūdensapgādes samazināšanas vai pārtraukšanas izdevumus, kā arī šo pakalpojumu sniegšanas atjaunošanas izdevumus, ja pakalpojuma*

sniegšana tika pārtraukta un tika samazināts pakalpojuma apjoms Pakalpojuma lietotāja vainas dēļ (..)". Tomēr KP ieskatā uz jaunu lietotāju būtu attiecināmi izdevumi par pakalpojumu sniegšanas atjaunošanu, tā kā tas uzskatāms par pieslēgumu jaunam lietotājam (īpašniekam), nevis pieslēguma atjaunošanu pēc pakalpojumu pārtraukšanas vienam un tam pašam lietotājam.

Izvērtējot visu iepriekšminēto, secināms, ka normatīvie akti neparedz tiesības Sabiedrībai Mārupe atteikt noslēgt līgumu un pieslēgt pakalpojumus Latectus, kā arī pienākumu Latectus apmaksāt iepriekšējā lietotāja (īpašnieka) parādus par saņemtajiem pakalpojumiem.

KP 21.02.2012. sarunu protokolā Sabiedrības Mārupe pārstāvji norāda, ka Sabiedrības Mārupe mērķis nav atgūt no Latectus iepriekšējā lietotāja parādus, bet, ja Sabiedrība Mārupe turpinās Objektā sniegt komunālos pakalpojumus, tad tiks prasīta pieslēguma maksa, kas būs saistoša arī Latectus, lai Sabiedrība Mārupe varētu veikt nepieciešamos renovācijas darbus. Pārstāvji norāda, ka pieslēguma maksa ir atkarīga no tā, cik lielu un kādu komunālo pakalpojumu apjomu vēlas klients. Pieslēguma maksas apmērs Objektam nav rēķināts.

KP konstatē, ka 23.08.2001. starp SIA „Saules nami”, kas tobrīd bija Objekta apsaimniekotājs, un SIA „Mārupe” tika noslēgts līgums „Par santehnikas darbu veikšanu”, kurā SIA „Saules nami” kā pasūtītājs uzdeva un SIA „Mārupe” kā izpildītājs apņēmas piegādāt un samontēt siltumtīklus Objektam, piegādāt un uzstādīt siltummezgla iekārtas, kā arī ieregulēt uzstādītās iekārtas un apmācīt apkalpojošo personālu līdz 15.10.2001. Darba izmaksas sastādīja 12 981,44 Ls (t.sk. avanss 4000 Ls), ko apņēmas segt pasūtītājs [SIA „Saules nami”]. No iepriekš minētā ir secināms, ka tīklu izbūve par klienta līdzekļiem Objektā jau ir notikusi 2001.gadā, līdz ar to pieslēguma maksa Latectus nav saistoša un tā nevar būt par priekšnosacījumu līguma par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu noslēgšanai.

Iespēju Latectus izbūvēt savu katlu māju KP ir izvērtējusi 1.1.1. apakšnodaļā, kur secināts, ka pastāv būtiskas barjeras, lai aizvietotu Sabiedrības Mārupe pakalpojumu. Tādējādi šāda iespēja neattaisno Sabiedrības Mārupe prasību apmaksāt iepriekšējā lietotāja parādu.

Sabiedrība Mārupe ir norādījusi, ka sabiedrisko pakalpojumu atjaunošana Objektam ir iespējama tikai un vienīgi sedzot iepriekšējā īpašnieka parādsaistības, tādējādi skaidri apliecinot, ka Sabiedrības Mārupe ir prasījusi segt iepriekšējā īpašnieka parādsaistības. Pakalpojumu pieslēgums Latectus būtu uzskatāms par jaunu pieslēgumu, un Latectus kā jaunam lietotājam būtu jāsedz pakalpojumu sniegšanas atjaunošanas izmaksas tomēr, tā kā pakalpojumu piegādes infrastruktūra Objektam jau ir izbūvēta un pieļauj pakalpojumu piegādi, Sabiedrība Mārupe nav tiesīga prasīt segt citas izmaksas. Iespējamie renovācijas darbi ir risināmi atsevišķi un neattiecas uz pakalpojumu pieslēguma nodrošināšanu. Sabiedrība Mārupe atrodas dominējošā stāvoklī centralizētajās siltumenerģijas, ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmās sniegto pakalpojumu tirgos, un, ņemot vērā patērētāju ierobežoto pakalpojumu sniedzēju izvēli, tā ir izmantojusi tirgus varu un izvirzījusi Latectus noteikumu – pirms līguma

noslēgšanas un pakalpojumu pieslēgšanas segt iepriekšējā lietotāja parādu, kas neattiecas uz pakalpojumu pieslēguma nodrošināšanu jaunam lietotājam, un tādējādi centusies atgūt no Latectus citas personas parādu, pārkāpjot dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumu.

Sabiedrība Mārupe norāda, ka tā plāno atteikties no sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas visā Jaunmārupē, jo ir izveidojušies vairāk kā 100 000 Ls lietotāju parādu, notiek regulāras tiesvedības ar dzīvokļu īpašniekiem un nepieciešams attīstīt katlu māju un veikt renovācijas darbus.

Plāni atteikties no sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas, jo citiem lietotājiem ir izveidojušies parādi, kuru atgūšana prasa resursus, kā arī nepieciešamība veikt centralizētās siltumenerģijas sistēmas renovācijas darbus, nav objektīvi attaisnojošs iemesls, lai atteiktu Latectus pakalpojumu sniegšanu, un neattiecas uz pakalpojumu pieslēgšanu Latectus, jo Sabiedrība Mārupe citiem lietotājiem pakalpojumus nodrošina.

Civillikuma 864.pantu nosaka, ka *„visas uz lietu gulstošās nastas un apgrūtinājumi jānes lietas īpašniekam”*, savukārt Civillikuma 866.pantu, kas savukārt nosaka, ka *„nepieciešamie izdevumi atlīdzināmi katram, kas tos taisījis, izņemot personu, kas lietu dabūjusi noziedzīgā ceļā”*.

Iepriekšējā īpašnieka parādsaistības nav atzīstamas par nekustamā īpašuma reālnastu un tās nav saistošas jaunajam īpašniekam, ja vien tās nav reģistrētas nekustamā īpašuma zemesgrāmatā. Minētais izriet arī no Civillikuma 1270.panta otrās daļas, kurā ir noteikts, ka *„ja reālnasta nodibināta ar līgumu (..), tad tā iegūst spēku pret trešajām personām tikai tad, kad to ieraksta zemesgrāmatā uz kalpojošo nekustamo īpašumu”*. Iesnieguma pielikumā Nr.2 „Nekustamā īpašuma zemesgrāmatas nodalījuma izdruka” ir redzams, ka Objektam nav reģistrētas nekādas parādsaistības par labu Sabiedrībai Mārupe.

Civillikuma 865.pants nosaka, ka *„Kādai lietai taisītie izdevumi ir vai nu nepieciešami, ar kuriem pašu tās būtību uztur vai aizsargā no pilnīgas bojā ejas, sabrukuma vai izpostījuma (..)”*.

Konkrētās izpētes lietas ietvaros parādsaistības par sabiedriskajiem pakalpojumiem nav uzskatāmas par nepieciešamajiem izdevumiem, jo parādsaistības izrietēja no līgumiskajām attiecībām starp SIA „Proventus” un Sabiedrību Mārupe, kur SIA „EXCELSIO” un SIA „Proventus” bija faktiskie labuma guvēji no sabiedrisko pakalpojumu izmantošanas Objektā, kā arī, pamatojoties uz Sabiedrības Mārupe 23.02.2012. vēstules Nr.01-071 1.b.pielikumu, Sabiedrība Mārupe nav nodrošinājusi sabiedriskos pakalpojumus Objektā no 2009.gada 17.augusta, līdz ar to ir secināms, ka Sabiedrība Mārupe brīvas gribas vadīta Objektam nav taisījusi nekāda veida izdevumus Latectus interesēs, lai Objektu pasargātu no pilnīgas bojāejas, sabrukuma vai izpostījuma, un Latectus nav bijis labuma guvējs no sabiedrisko pakalpojumu izmantošanas.

Sabiedrisko pakalpojumu piegādes līgums tiek slēgts ar sabiedrisko pakalpojumu lietotāju, nevis ar nekustamo īpašumu, līdz ar to saistības nav attiecināmas uz nekustamo

īpašumu, minētais citastarp ir pamatots ar likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 4.panta otro daļu, kurā ir noteikts, ka „*Sabiedrisko pakalpojumu lietotāji ir fiziskās vai juridiskās personas (..)*”, un Noteikumu Nr.876 3.punktu, kurā ir noteikts, ka „*Siltumenerģiju lietotājam piegādā saskaņā ar šiem noteikumiem un piegādātāja un lietotāja noslēgto līgumu par siltumenerģijas piegādi*”, un tāpat arī ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus sniedz saskaņā ar sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja un lietotāja noslēgto līgumu (Noteikumu Nr.298 25.punkts).

Papildus iepriekš minētajam, KP norāda, ka tiesību normu interpretācija vienādi gan gadījumos, kad sabiedrisko pakalpojumu lietotājs nav mainījies, gan gadījumos, kad sabiedrisko pakalpojumu lietotājs ir mainījies, respektīvi, sabiedrisko pakalpojumu atslēgšana parāda gadījumā un atjaunošana vienīgi, kad esošais nekustamā īpašuma lietotājs ir pilnībā samaksājis par nekustamajā īpašumā patērētajiem sabiedriskajiem pakalpojumiem, neatkarīgi no tā, kas ir bijis lietotājs, nav pamatota. Iepriekšējā nekustamā īpašuma īpašnieka/lietotāja parāda par sabiedrisko pakalpojumu izmantošanu esamība nevar būt objektīvi attaisnojošs apstāklis atteikumam noslēgt līgumu un sniegt sabiedriskos pakalpojumus jaunam ar veco īpašnieku nesaistītam īpašniekam, jo tam nav saistošas no citām līgumiskajām attiecībām izrietošas parādsaistības. Minētais ir noteikts Civillikuma 1402.pantā – „*Saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma*”. Konkrētā situācija ir jāizvērtē kopsakarā ar Sabiedrības Mārupe dominējošo stāvokli konkrētajā tirgū un ar atbildību, ko tirgus dalībniekam, kas atrodas dominējošajā stāvoklī, uzliek Konkurences likums, tas ir Konkurences likuma 13.panta ģenerālklausula, kurā ir noteikts, ka „*Jebkuram tirgus dalībniekam, kas atrodas dominējošā stāvoklī, ir aizliegts jebkādā veidā ļaunprātīgi to izmantot Latvijas teritorijā*”. Sabiedriskā pakalpojuma sniedzējam ir iespēja piedzīt parādus civiltiesiskā ceļā, tādējādi tā intereses ir aizsargātas. Pastāvot sabiedriskā pakalpojuma sniedzēja interešu aizsardzībai, dominējoša uzņēmuma prasība jaunajam īpašniekam segt citas personas parādu, lai ar to noslēgtu līgumu, nav savienojama ar dominējošam uzņēmumam pieļaujamu rīcību.

KP ieskatā šādas rīcības pieļaušana palielina lietotāju parādu apjomu, jo lietotāji, apzinoties, ka par parādiem atbildēs jaunais īpašnieks, netiek motivēti maksāt par pakalpojumiem, un, parādu piedzišanu sasaistot ar īpašnieka maiņu, Sabiedrība Mārupe netiek motivēta laicīgi veikt parādu piedziņu. Cita starpā atbilstoši lietā esošajai informācijai Sabiedrība Mārupe nav centusies atgūt parādu no iepriekšējā īpašnieka ne civiltiesiskā ceļā, ne arī maksātnespējas procesā kā kreditors.

Situācijā, ja nekustamā īpašuma ieguvējs būtu uzzinājis par parādu, nav pamata uzskatīt, ka parāds tiktu izvērtēts kā risks un būtu notikušas izmaiņas ieguvēja rīcībā, jo parādsaistības par sabiedriskajiem pakalpojumiem izriet no līgumiskajām attiecībām starp pakalpojumu sniedzēju un pakalpojumu lietotāju un nav saistošas trešajām personām, līdz ar to potenciālā pircēja iespēja uzzināt par parādu esamību vai neesamību neattaisno dominējoša uzņēmuma prasību apmaksāt citas personas parādu, lai noslēgtu līgumu.

Atbilstoši ar SPRK lēmumiem Nr.1/8 un Nr.1/7 apstiprinātās metodikas "Ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika" un "Siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika" paredz parādu piedziņas izdevumu iekļaušanu tarifu, tādējādi tos attiecinot uz visiem lietotājiem. Tomēr šādi komersanta izdevumi ir uzskatāmi par pašsaprotamiem komercdarbībā un tie uzskatāmi par ekonomiski pamatotiem, kā to apliecina to iekļaušana tarifu aprēķināšanas metodikās, lai arī parādu piedziņas izdevumi neattiecas uz visiem lietotājiem. Efektīva parādu piedziņa sekmē neapmaksāto pakalpojumu apjoma un parādu kopapjoma samazināšanos pakalpojumu sniedzēja interesēs.

Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana var izpausties arī kā *„tādu noteikumu izvirzīšana, kuri darījuma slēgšanu, grozīšanu vai izbeigšanu ar citu tirgus dalībnieku padara atkarīgu no tā, vai šis tirgus dalībnieks uzņemas papildu saistības, kuras pēc būtības un pēc komerciālā lietojuma neattiecas uz konkrēto darījumu”*.

Sabiedrība Mārupe atrodas dominējošā stāvoklī centralizētās siltumapgādes, centralizētās ūdensapgādes un centralizētās kanalizācijas Jaunmārupes ciemā pakalpojumu tirgos un tai ir aizliegts ļaunprātīgi izmantot šo stāvokli.

Ievērojot patērētāju ierobežoto pakalpojumu sniedzēju izvēli, Sabiedrība Mārupe ir izmantojusi tirgus varu un nepamatoti izvirzījusi Latectus noteikumu – pirms līguma noslēgšanas un pakalpojumu pieslēgšanas segt iepriekšējā lietotāja parādu, ko tā nevarētu piemērot, ja patērētāji varētu izvēlēties citu pakalpojumu sniedzēju. Kā konstatēts iepriekš, Sabiedrībai Mārupe nav tiesības prasīt Latectus segt citas personas parādsaistības un līgumsodu, kas izriet no savlaicīgas saistību neizpildes. Līdz ar to secināms, ka Sabiedrība Mārupe izvirza Latectus tādu noteikumu, kas padara darījuma noslēgšanu ar Sabiedrību Mārupe atkarīgu no tā, vai Latectus uzņemsies papildus saistības, kuras pēc būtības un komerciālā lietojuma neattiecas uz konkrēto darījumu, kas vērtējams kā Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktā dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pārkāpums.

Neatjaunojot sabiedrisko pakalpojumu piegādi, tiek kavēta Latectus iespēja veikt komercdarbību, jo nomnieki, sabiedrisko pakalpojumu neesamības dēļ, atsakās slēgt nomas līgumus. Tādējādi tiek kavēta Latectus darbība telpu nomas tirgū, mazinot konkurenci tajā.

4. SIA „Sabiedrība Mārupe” apņemšanās pildīt noteiktus tiesiskos pienākumus

KP 28.08.2012. nosūtīja Sabiedrībai Mārupe vēstuli Nr.1438 „Par uzaicinājumu iepazīties ar lietā Nr.384/12/03.02./2 „Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto aizlieguma pārkāpumu SIA “Sabiedrība Mārupe” darbībās” esošajiem pierādījumiem un viedokļu izteikšanu”, kur KP informē Sabiedrību Mārupe, ka atbilstoši

Konkurences likuma 26.panta sestajai daļai Lietā ir iegūta informācija, kas nepieciešama lēmuma pieņemšanai un aicina iepazīties Sabiedrību Mārupe ar Lietā esošajiem pierādījumiem un izteikt viedokli.

KP 10.09.2012. saņēma Sabiedrība Mārupe 08.09.2012. vēstuli Nr.01-772 „Par lietas izpētes izbeigšanu” (turpmāk – Vēstule Nr.01-772). Sabiedrība Mārupe Vēstulē Nr.01-772 norāda, ka 16.08.2012. Mārupes novada dome no AS „SEB banka” nekustamā īpašuma pārvaldīšanas uzņēmuma Latectus ir iegādājusies Objektu. Mārupes novada dome, kā Objekta īpašnieks, 04.09.2012. tika reģistrēta Rīgas rajona zemesgrāmatu nodaļas Mārupes novada zemesgrāmatas nodaļā. Papildus iepriekš minētajam, Sabiedrība Mārupe norāda, ka tā ir sapratusi savas rīcības tiesiskās sekas un ir uzsākusi sarunas ar jauno īpašnieku, par pakalpojumu pieslēgšanas iespējām nekustamajam īpašumam. Sabiedrība Mārupe 07.09.2012. Mārupes novada domei ir nosūtījusi piedāvājumu par komunālo pakalpojumu pieslēgšanu Objektam.

Konkurences likuma 27.² panta otrajā daļā ir noteikts, ka (..) „lēmumu par lietas izpētes izbeigšanu var pieņemt, ja tirgus dalībnieks rakstveidā apņemas pildīt noteiktus tiesiskos pienākumus, kas novērš konkurences kavēšanu, ierobežošanu vai deformēšanu, un Konkurences padome, izvērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, uzskata to par lietderīgu”. Tādējādi tirgus dalībniekam, pirms KP pieņem lēmumu lietā, ir tiesības sniegt priekšlikumus, ar kuriem tas uzņemas tādus tiesiskos pienākumus, kas novērš negatīvās sekas konkurencei.

KP 12.10.2012. saņēma Sabiedrības Mārupe 09.10.2012. vēstuli Nr.01-831 „Rakstveida apņemšanās”, kurā Sabiedrība Mārupe norāda, ka, lai novērstu konkurences ierobežojumus sev vertikāli pakārtotos tirgos, Sabiedrība Mārupe, sniedzot sabiedriskos pakalpojumus Jaunmārupes ciemā, apņemas pildīt šādus tiesiskos pienākumus:

1. nekustamo īpašumu īpašnieka/valdītāja maiņas gadījumā neizvirzīt nosacījumus, kas līgumu par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu noslēgšanu padara atkarīgu no tā, vai jaunais īpašnieks/valdītājs sedz iepriekšējā īpašnieka/valdītāja saistības;
2. neizvirzīt nosacījumus, kas līgumu par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu noslēgšanu padara atkarīgu no tā, vai tirgus dalībnieks uzņemas citas papildu saistības, kuras pēc būtības un komerciālā lietojuma neattiecas uz konkrēto darījumu.

Ņemot vērā iepriekšminēto, to, ka Lietā konstatētais gadījums ir vienīgā reize, kad Sabiedrība Mārupe ir prasījusi jauno nekustamā īpašuma īpašnieku/valdītāju segt iepriekšējā īpašnieka/valdītāja parādus par sabiedrisko pakalpojumu saņemšanu, ka iesnieguma iesniedzējam Latectus, ievērojot Objekta atsavināšanas faktu, vairs nav

aktuāla pakalpojumu pieslēgšanas nodrošināšana Objektam, savukārt, Sabiedrība Mārupe ir izteikusi rakstveida apņemšanos turpmāk neveikt Lietā konstatētās konkurenci ierobežojošās darbības un saistībā ar šo apņemšanos veikusi konkrētas darbības, KP ieskatā Sabiedrība Mārupe piedāvātā apņemšanās un saistībā ar šo apņemšanos veiktā rīcība novērš negatīvās sekas konkurencei un šī iemesla dēļ ir lietderīgi izbeigt Lietas izpēti.

Konkurences padome, ņemot vērā visu iepriekšminēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 4.punktu, 13.panta pirmās daļas 3.punktu, 27.²panta otro daļu, Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmo daļu,

nolēma:

izbeigt izpēti lietā Nr.384/12/03.02./2 „Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto aizlieguma pārkāpumu SIA “Sabiedrība Mārupe” darbībās”, ievērojot Sabiedrība Mārupe rakstveida apņemšanos.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu KP lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Pielikumā: SIA “Sabiedrība Mārupe” 09.10.2012. rakstveida apņemšanās lietā Nr.384/12/03.02./2 uz 1 lp.

Priekšsēdētāja

S.Ābrama